

premagal svojega nasprotnika, izmišljuje vsakovrstne zvijače, ki ga ponižujejo v vaših očeh? — Takega vtisa niste nikoli imeli in ga tudi nikoli ne boste.

Nenavadna jasnost misli, ki je posledica prikladne oblike, posledica besednega bogastva, gibčnosti stavka in popolne naravnosti njegovega postanka, razvoja in stremljenja — vse to boste res našli pri Puškinu. Našli boste živ, strasten, sicer nekoliko nališpan, a vendar do zadnje možnosti privlačen govor.

Lenin, na primer, ni govoril olepšano, kakršne si že bodi metafore so mu bile precej tuje, toda umetnost govora je obvladal v najvišji meri. Njegov govor je bil res golo telo, toda to telo je bilo nenavadno harmonično, zdravo in smotrno telo, čigar sleherni gib je vzbujal veliko ugodje; ali bolje rečeno, ob podzavestnem ugodju je ta govor opravljal svoj namen, t. j. je prepričeval.

Umetniški kritik lahko uporablja tudi takšen, tako rekoč »spartanski« način pisanja. To je najvišji ideal in doseči ga je najtežje. Ima pa tudi popolno pravico do uporabljanja »atenskega« načina, ki se ga poslužuje Puškin. Kritika je lahko naraven tok misli, ki se kristalizira v pravilne in blesteče kristale, žareče v raznobarvnem sijaju, obenem pa je lahko tudi do skrajnosti naravna, nikoli ponarejena ali izumetničena, kajti kritika se ne sme stegovati na prstih in se potiti nad kar moči večjo metaforičnostjo.

Kritik-umetnik, umetnik-kritik je prekrasen pojav. Takšen je bil seveda Belinski. Taka sta bila v svojih najboljših delih celo globoko trezna Černiševski in Dobroljubov. Tak je bil v veliki meri Hercen, kadar se je lotil literarne kritike. Takšni ostanejo vedno veliki pisatelji, kadar sami vzamejo kritiko v svoje roke. Tak je bil v najvišji meri Puškin in v tem nam daje svoj nepozabni nauk. A. Lunačarski — Prevedla V. Š.

ŠPANSKO GOSPODARSTVO

Dogodki v Španiji so spet opozorili Evropo na posebne razmere, ki vladajo na Pirenejskem polotoku. Te posebne razmere so vzrok, da se ta osamljeni del zapadne Evrope že toliko stoletij ne more niti toliko pomiriti, kakor so se pomirile ostale evropske države. Neprestani prevrati, upori, neprestano menjavanje oblike vladavine, neprestana politična neuravnovesenost so pri Špancih že tako domači dogodki, da pripisujejo ljudje te pojave španskemu narodnemu značaju in mislijo, da je vse to čisto naravno. Za družbo pa ne veljajo samo prirodni zakoni, temveč tudi še družbeni zakoni, in sicer za vsako posebno človeško družbo prav posebni družbeni zakoni, ki jo ločijo od ostalih družb. Zato je treba pri vsakem družbenem pojavu poiskati tiste značilne poteze, ki so samo njemu lastne in ki nam razlagajo posebno obliko, v kateri se nam kaže.

Materialna osnova vsaki človeški družbi je njeno gospodarstvo. V gospodarstvu moramo iskati najgloblje razloge za razlike med posameznimi družbami v določeni dobi in prav tako moramo v gospodarstvu iskati tisto osnovno gibalno, ki žene zgodovinski razvoj po določeni poti od stopnje do stopnje. Kakšno je bilo špansko gospodarstvo do državljanske vojne?

Španija je agrarna dežela. Tega ne dokazuje samo dejstvo, da je 57% delavcev zaposlenih v poljedelstvu, temveč tudi dejstvo, da sestoji španski

izvoz predvsem iz življenjskih potrebščin. Španska zunanja trgovina je bila (v milijonih zlatih pezet):

I z v o z :	l. 1933	1934	1935
surovine	88	81	85
izgotovljeni izdelki	89	91	82
življenjske potrebščine	350	308	284
U v o z :	l. 1933	1934	1935
surovine	257	238	243
izgotovljeni izdelki	306	324	350
življenjske potrebščine	114	117	98

(„Eildienst für Aussenhandel und Auslandswirtschaft“, Berlin, 7. III. 1936.)

Okoli $\frac{2}{3}$ španskega izvoza sta bili torej iz življenjskih potrebščin, dočim je bila približno $\frac{1}{2}$ uvoza iz izgotovljenih industrijskih izdelkov.

Zemljiški lastniki obdelujejo zemljo zelo slabo in jo izkoriščajo na zastarel način. L. 1932 je bila celokupna površina celinske Španije 50,510.000 ha; od te je bilo:

goličav	5,097.000 ha
gora in pašnikov	23,642.000 „
mest, potov i. t. d.	1,441.000 „
	Sa ... 30,180.000 ha
površine, ki jo izkorišča poljedelstvo	20,330.000 ha
od te je bilo ledine	5,019.000 „
obdelane površine torej	15,311.000 ha.

(„Anuario estadístico“, 1932-33, str. 124.)

Te številke kažejo, da je bilo samo 40% celokupne površine obdelane in da ostaja od te obdelane površine vsako leto približno $\frac{1}{4}$ ledina. Pa ne samo, da špansko poljedelstvo malo izkorišča zemljo, s katero razpolaga, špansko poljedelstvo to zemljo tudi slabo obdeluje. Dočim je Evropa požela l. 1933 na hektar povprečno 15,1 q pšenice, je pridelala Španija na hektar l. 1933 10,5 q, l. 1932 8,1 q. Arabci so spremenili deželo z namakanjem v cvetoč vrt, španski veleposestniki pa so zanemarili priprave za namakanje. Zato je danes puščava tam, kjer so nekoč bile najplodnejše pokrajine. Kako se poveča pridelek z namakanjem, nam kaže tabela:

L. 1932 je bil pridelek pšenice na hektar (v q) v pokrajinah:

	Cadiz	Granada	Almeria	Sevilla
z namakanjem	19	28,5	15	30
brez namakanja	6,75	9,4	3,1	16

Enako pri koruzi. L. 1932 je bil pridelek koruze na hektar (v q) v istih pokrajinah:

	Cadiz	Granada	Almeria	Sevilla
z namakanjem	22	20,9	17	33
brez namakanja	6	10,8	4,75	9

Z namakanjem je žetev dvakrat do petkrat tolikšna kot brez namakanja.

Zaradi majhnega izkoriščanja in slabega obdelavanja zemlje poljedelska produkcija počasi raste in gre komaj vstric z naraščanjem prebivalstva. Tako je bila žetev pšenice (v milijonih q):

l. 1920/24	l. 1925/29	l. 1930/34
35,2	34,3	39,2

Zato se često dogaja, da mora Španija, čeprav je izrazito agrarna dežela, zaradi neugodnih vremenskih razmer, ki povzročajo slabo letino, žito uvažati.

Zakaj pa ne začne špansko poljedelstvo izkoriščati nove, še neobdelane zemlje in zakaj je ne začne obdelovati na nov, racionalen način z uporabo vseh izsledkov moderne znanosti? Vzrok temu so lastninske razmere.

V poljedelstvu je zaposlenih 5,2 milijona ljudi. Od teh je veleposestnikov in bogatih kmetov 0,2 milijona, srednjih in revnih kmetov 3,0 milijone, poljedelskih delavcev 2,0 milijona.

V Španiji je 20.000 — 30.000 veleposestnikov, ki imajo posestva velika 100 — 100.000 ha. Samo ti imajo okoli $\frac{2}{3}$ celokupne zemlje v svoji lasti. Castrillo Santos je v svoji knjigi „Štiri leta republikanskega poskusa 1931 — 35“ (str. 115/16) ugotovil, da ima 1.000.000 zemljiških lastnikov 6 milijonov ha zemlje, 100.000 zemljiških lastnikov pa 12 milijonov ha. Prevladuje torej veleposest. To dejstvo potrjujejo tudi številke iz nekaterih posameznih provinc. V odstotkih celokupne površine obsegajo posestva z nad 100 ha zemlje v provincah:

Badajoz	Caceres	Granada	Malaga	Cordoba	Sevilla	Cadiz
51	61	67	51	57	66	70

(Lucien — Craux: „L' Espagne économique“, Paris 1932; str. 85.)

Veleposestniki pa so deloma fevdalnega, deloma kapitalističnega izvora. Popolni fevdalci so „grandi“, ki so lastniki celih provinc. Mnogo zemlje pa so nakupili razni dobavitelji, špekulanti in tovarnarji. Zato se danes v Španiji fevdalizem in kapitalizem močno prepletata. Fevdalni zemljiški lastniki postajajo bankirji in tovarnarji. Največji zemljiški lastnik je katoliška cerkev; cerkev ima velika industrijska podjetja, banke, hiše po mestih.

Številna velikih kmetov zaradi nezadostnih statistik ni mogoče oceniti.

Srednji in revni kmetje jemljejo po večini v zakup veleposestniško zemljo. Zakupnine so navadno kratkoročne, tako da pobere vse koristi racionalne obdelave in vložnega kapitala zemljiški lastnik. Poleg tega pa je kmetijska zemlja obremenjena še s celo vrsto fevdalnih dajatev. Špansko poljedelstvo je tako zaostalo, da kmet še vedno mlati tako, da mu voli in mule teptajo snope, da orje z lesenimi plugi in žanje s srpom.

Poljedelski delavci nimajo nikake zemlje. Delajo samo 100 do 200 dni na leto, in to pri malih mezdah.

Agrarni produkti zaradi zaostalosti španskega poljedelstva ne morejo konkurirati na svetovnem trgu. Veleposestnikom (kajti le ti lahko proizvajajo za trg) preostaja samo domači trg, ki ga morajo varovati pred tujo konkurenco. Varujejo ga z visokimi zaščitnimi carinami. Carine so tolikšne, da so znašale l. 1932 v odstotkih cene pri:

pšenici	rži	ovsu	fižolu	koruzi	rižu	mesu	sladkorju
111	59	60	36	60	72	50	167

S tem se umetno povišajo cene življenjskim potrebščinam, ki jih predvsem kupujeta industrijski delavec in malomeščan po mestih. Zato je konzum življenjskih potrebščin v Španiji zelo majhen. Na prebivalca pride v letu (v kg):

	pšenice (1928/32)	sladkorja (1932)	mesa
v Franciji	221	23	v Nemčiji 45 do 50
v Španiji	158	11	v Španiji 13 do 14.

Veleposestniki, ki se morajo omejiti samo na notranji trg, imajo interes da ostane produkcija vedno nižja od konzuma, kajti vsaka boljša letina povzroči že nadprodukcijo in torej tudi padec v cenah. Da ne pride do tega, se veleposestniki upirajo vsakemu razširjenju namakanja, vsakemu izboljšanju poljedelske produkcije, predvsem pa vsaki najmanjši reformi zastarelih agrarnih lastninskih odnosov.

Že pregled španske zunanje trgovine nam je pokazal, da španska industrija ne more biti močno razvita. Primerjava z nekaterimi državami nam dokazuje, da je španska industrija v resnici zelo zaostala.

Produkcija najvažnejših industrijskih produktov v l. 1929:

	Španija	Francija	Italija	Poljska
elektrika (milijoni kwh)	2.433	14.319	9.815	3.023
premog (1.000 t)	7.108	53.780	—	46.236
železo (1.000 t)	753	10.362	727	708
jeklo (1.000 t)	1.003	9.716	2.122	1.377
cement (1.000 t)	1.820	5.787	3.497	1.008
vretena za bombaž (v 1000)	1.875	9.880	5.210	1.557
umetna svila (v t)	900	16.780	32.340	2.730

(Internationales Statistisches Jahrbuch des Völkerbundes.)

Španska industrija je približno na isti višini kot poljska. Posebno je zaostala moderna industrija, t. j. strojna in kemična industrija, in prevladuje lahka industrija.

Pa še ta industrija, kolikor je je, je prevelika, ker so njen razvoj povzročile razmere med svetovno vojno. Španija je bila nevtralna in je postala dobaviteljica vseh vojskujočih se držav. Iz te dobe poteka velik presežek industrijskih naprav, ki jih španska industrija danes ne more izkoristiti. Tako presega na pr. kapaciteta za proizvodnjo elektrike konzum za 100 milijonov kilovatih ur. Kapaciteta težke industrije je za 40 do 50% prevelika. To spoznamo iz tabele:

Produkcija (v 1.000 t)	1. 1924 — 28	1929	1930 — 34
	(letni povpreček)		(letni povpreček)
jekla	644	1.003	624
železa	537	753	417
cementa	1.246	1.820	1.575

(Internationales Statistisches Jahrbuch des Völkerbundes.)

L. 1929 je bilo leto največje prosperitete. Ker pa najbrž niti v tem letu ni industrija izkoriščala svoje kapacitete v polni meri, lahko rečemo, da je zaostajala produkcija pred tem letom in po tem letu za 40 do 50% za svojo kapaciteto.

Prav tako je preveč pristanišč in preveč železnic, čeprav je španska železniška mreža zelo majhna. Konec l. 1932 je na 100 km² površine bilo železnic (v km):

v Nemčiji	Franciji	Angliji	Španiji
12,5	11,6	14,2	2,2.

Glavna ovira za razvoj španske industrije je zaostalo, še napol fevdalno poljedelstvo, ki ni ustvarilo notranjega trga za industrijo. Kupna moč poljedelskega delavstva je premajhna, da bi industrija mogla oddati svoje izdelke na domačem trgu. Industrijski delavci, uradniki in malomeščanstvo po mestih pa zaradi visokih cen življenjskih potrebščin prav tako ne morejo biti kupci za izdelke domače industrije. Preostali bi samo še veleposestniki in bogati kmetje, ki bi prišli v poštev kot odjemalci industrijskih izdelkov, toda ti krijejo svoje potrebe s cenejšimi izdelki tujih industrij. Tudi temu, da so španski industrijski izdelki dražji od drugih, so vzrok razmere v poljedelstvu. Agrarni protekcionizem, ki z zaščitnimi carinami zvišuje cenc življenjskih potrebščin, zvišuje s tem tudi produkcijske stroške v industriji. Produkcijski stroški se poleg tega povečajo še s tem, ker industrija ne izkorišča vse svoje kapacitete, ker uporablja zastarele stroje, ker je premog drag in ker je draga prevoznina po železnici. Prevoznina po železnici pa je visoka deloma zaradi geografskih razmer, deloma zaradi svojevrstne gospodarske strukture Španije, ki povzroča, da vozijo vlaki zelo mnogo prazni, ker ni povratnih tovorov. Tudi špansko meščanstvo se je moralo omejiti na neznatni notranji trg, ker ni moglo konkurirati na svetovnem trgu, in je poseglo po istem sredstvu kot veleposestniki, da bi si zagotovilo dobiček,

t. j. po zaščitnih carinah. In tako ima Španija najvišje carine na svetu. Včasih dosežejo carine celo 300% osnovne cene industrijskih izdelkov. Boj za višje carine je bil tudi vzrok mnogim političnim trenjem in korupciji, kajti vsaka skupina odločujočih razredov je bila na svoj način zainteresirana v carinskem vprašanju. Tako so se na pr. borili producenti koruze za višje uvozne carine tega produkta, dočim so se živinorejci, ki so morali uporabljati koruzo za krmo, borili za svoboden uvoz koruze; sladkorne tovarne so hotele zaščititi svoj domači sladkor in dvigniti cene čim više, konzervne tovarne, ki so sladkor uporabljale, so hotele čim cenejši tuji sladkor itd. Industrija, ki se hoče zaščititi z visokimi carinami, pa še poslabšuje položaj, v katerem je, ker z visokimi carinami še bolj oži notranji trg, s tem še slabše izkorišča svojo produkcijsko kapaciteto in torej še bolj povečuje produkcijske stroške. Iz tega začaranega kroga je možen samo en izhod — povečanje notranjega trga, to pa je možno le, če se popolnoma spremenijo lastninski odnosi v poljedelstvu.

Zaradi zaostalosti španskega gospodarstva na sploh in španske industrije še posebej gospodarska kriza v Španiji ni bila tako težka kot v drugih vodilnih industrijskih državah, pač pa je bila zato toliko dolgotrajnejša. To vidimo iz tabele:

Indeks industrijske produkcije v Španiji (l. 1929 = 100):

1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935 (prvih 8 mesecev)
89,2	100	98,6	93,2	88,4	84,4	85,5	83,6.

Tudi brezposelnost je bila še decembra 1935 zelo velika. Od 2 milijonov delavcev, ki so zaposleni v industriji, trgovini in prometu, je bilo takrat 216.000 popolnoma brezposelnih, 258.000 delavcev pa je delalo s skrajšanim delovnim časom.

Najmanj $\frac{1}{10}$ celokupnega kapitala pa je še povrh vsega tujega izvora, in sicer je 34,5% francoskega kapitala, 54% pa angleškega.

Takšno je špansko gospodarstvo. Zanimive so pa ugotovitve dr. Romána Perpiña Graua v članku »Der Wirtschaftsaufbau Spaniens und die Problematik seiner Aussenhandelspolitik« (Weltwirtschaftliches Archiv, Kiel, l. 1935, 41. zv., 1. snopič, str. 61 — 131) o porazdelitvi španskega poljedelstva in industrije po posameznih pokrajinah. Po svoji gospodarski strukturi razpada Španija na dva dela: na notranjo Španijo in na obrobno (obalno) Španijo. Notranjo Španijo sestavljajo province: Leon, Zamora, Salamanca, Valladolid, Palencia; Burgos, Logrono, Soria, Segovia, Avila; Zaragoza, Huesca, Teruel; Lerida; Navarra; Madrid, Toledo, Ciudad-Real, Cuenca, Guadalajara; Caceres, Badajoz; Albacete; Sevilla, Cordoba, Jaen. Obrobna Španija sestoji iz provinc: La Coruña, Lugo, Orense, Pontevedra; Asturija; Santander; Biscaya, Alava, Guipuzcoa; Gerona, Barcelona, Taragona; Castellon, Valencia, Alicante; Murcia; Almeria; Granada, Malaga, Cadiz, Huelva.

Notranja Španija dá 58% agrarne produkcije, obrobna Španija pa 42%. Obrobna Španija pridelala premalo pšenice za svoje potrebe, notranja Španija pa več kot je potrebuje; zato je notranja Španija zalagala obrobno s tem važnim življenjskim sredstvom. Značilna pa je razlika med agrarno produkcijo notranjega in obrobnega dela, ki se kaže v tem, da je obrobni del dajal po vrednosti $\frac{3}{4}$ izvoza poljedelskih produktov ($\frac{1}{3}$ španske agrarne produkcije je bila za izvoz), dočim je poljedelstvo v notranjosti proizvajalo za domače potrebe. Kar se tiče živinoreje, je dajala notranja Španija 55 — 60%, obrobna 40 — 45%, čeprav so 50% goveda dajale province Galicija, Asturia, Santander in Baski.

V industriji odločuje nesporno obrobna Španija s svojimi 70% rudarske in 77% plavžarske produkcije (oboje po vrednosti). Celokupna rudarska in

plavžarska produkcija Španije je bila l. 1931 (v milijonih pezet) 1432,2; na posamezne province je odpadlo (vse v milijonih pezet):

Asturija	255,0	Cordoba	86,3
Biscaya	169,9	Santander	71,0
Barcelona	160,0	Valencia	52,6
Huelva	108,2	Murcia	52,5

Vse te province skupaj so torej proizvedle za 955,5 milijonov pezet, ostalih 36 provinc pa samo za 476,7 milijonov pezet. Za ostalo industrijo ni točnejših podatkov, vendar je jasno, da je industrija notranje Španije skoraj brez pomena. Samo Barcelona ima 40% vse španske industrije. Po približni oceni bi bilo v obrobni Španiji 80%, v notranji pa 20% industrije. Za nekatere industrijske panoge poznamo take podatke: v obrobni Španiji je 78% volnene industrije (samo Katalonija ima 63% te tekstilne industrije), 97,7% bombažne industrije (Katalonija 90,2%), 60% železne industrije. V Barceloni in Madridu je 50% vseh španskih papirnic in tiskarn, v Barceloni in Valenciji je zbranih 51% vseh španskih usnjarn.

Kljub gospodarski premoči obrobne Španije pa je odločeval v notranji gospodarski politiki fevdalni veleposestniški razred. To se kaže posebno v gradnji železnic, od katerih teče 61,6% normalne proge po revni notranji Španiji in samo 33,3% po bogati obrobni Španiji. Vendarle pa je gostota železniškega omrežja v obrobni Španiji precej večja kakor v notranjosti, ker je površina obrobne Španije manjša. V obrobni Španiji je 68,5 km železnic na 1000 km², v notranjosti pa samo 21,1 km.

Gospodarski porazdelitvi sledi tudi porazdelitev 23,6 milijonov prebivalcev, kolikor jih ima Španija z otoki. Gostota prebivalstva je povprečno 47 na km². V notranji Španiji, ki obsega 69% vse površine in ima 48,3% celokupnega španskega prebivalstva, t. j. 10.884.000 prebivalcev, je povprečna gostota 32,1, v obrobni (obalni) Španiji, ki obsega 31% površine in ima 51,9% celokupnega prebivalstva, t. j. 11.758.000 prebivalcev, pa je povprečna gostota 76,8. Te številke kažejo, da je v notranjosti Španije slaba polovica prebivalstva, čeprav sta to $\frac{2}{3}$ površine vse Španije, dočim je obrobna Španija samo tretjina Španije in ima vendarle več kot polovico prebivalstva. Tudi vasi in mesta so drugače raztresena po notranjosti kot po obrobni Španiji. V notranji Španiji so po večini vasi in manjša mesta, dočim so v obrobni Španiji v večini večja mesta. Dokaz za to je pregled krajev glede na število prebivalstva.

Število krajev, ki imajo prebivalcev

	manj kot 5000	5 — 10.000	več kot 10.000
notranja Španija	6.174	170	106
obrobna Španija	2.161	323	168.

Pravilno označuje dr. Román Perpiña Grau obe pokrajini, ko pravi: notranja Španija je revna, ima revno poljedelstvo in bedno živinorejo; rudarstvo je samo v 2 centrih, na severu v provinci Leon in na jugu v provinci Cordobi; razen Madrida so industrijska središča drugega reda v Sevilli, Cordobi in Zaragozi; to so edina mesta, ki imajo nad 100.000 prebivalcev; le Sevilla ima 230.000 prebivalcev; v obrobni Španiji cvete povsod rudarstvo, plavžarstvo in industrija; glavna industrijska središča so Barcelona, Biskaya, Valencia in Asturija, v drugi vrsti pridejo v poštev Santander, Vigo, Alicante in Malaga; kapital je skoncentriran v Madridu, Bilbao in Barceloni.

Ta slika španskega gospodarstva daje samo prerez skozi osnovno strukturo današnje španske družbe; treba bi jo bilo izpopolniti še z medsebojnimi

odnosi med posameznimi panogami španskega gospodarstva, z medsebojnim učinkovanjem posameznih družbenih plasti, ki rastejo na teh gospodarskih osnovah, z njihovim trenjem na političnem področju in z njihovim zgodovinskim spreminjanjem in prelivanjem v raznih razvojnih stopnjah. Toda tudi že tak oris nam zadostno pojasni današnji gospodarski položaj nemirne Španije.

D. Strašek.

PREŠERNIANA

I.

Prešernov rokopis: Tri želje Anastazija Zelenca.

Pesem Anastazija Zelenca - Grüna, grofa Antona Aleksandra Auersperga, je Prešeren prosto poslovenil, pri čemer je nadomestil čolnič s konjičem. Grünova pesem je iz njegovih Spominov na Adrijo iz leta 1829 in nosi naslov: Venezianer - Trias, ter se glasi v izvorniku:

Ich wollt', wenn nur das Wünschen hülft',
Drei Dinge wären mein:
Ein Mädlein weiss, ein Pfäfflein schwarz,
Und eine Gondel fein!

»Ei sprich, wozu das Mädchen weiss?«
Ich wäre gern zu Zwein!
Zum Seufzen nicht, zum Beten nicht,
Das träf' ich fast allein.

»Ei sprich, wozu das Pfäfflein schwarz?«
Dass ich von Sünden rein!
Man weiss nicht, was geschehen kann,
Wenn man so oft zu Zwein.

»Ei sprich, wozu die Gondel flink?«
Zu rudern lustig drein,
Vom Mädlein zu dem Pfäfflein gleich,
Und wieder zum Mägdelein!

Tega prevoda pa Prešeren ni izdal, tudi ne vemo, kdaj je nastal. Dr. Kidrič ga stavi v svojem Prešernu, str. VII., med leti 1838 in 1839, medtem ko ga je še Žigon (Slovan, 1916, str. 234) stavil manj določeno v dobo med 1838 in 1844. Žigon tam pristavlja: Prešernu je pesmica ugajala pač zaradi svojega epigramskega dovtipa, pa jo je — kakor je že Levstik zasledil in naglasil — nele prevedel v svoj jezik, ampak presadil v naš milje, podomačil jo iz visoke, nam tuje aristokratske sfere v kmečki naš »kranjski« svet. Levstik je res v kritiki Kleinmayerjeve Zgodovine l. 1881 napisal o tej pesmi (Slovan, 1915, str. 345 in Levstika Zbrani spisi V. 127): Namesto besede čolnič, Gondel, ima naš pesnik besedo: konjič. Zakaj? Zato, ker je znal, da večina Slovencev ne ve, kakšne so Benetke. — Toda tudi Levstik je prvotno Prešernovo besedilo popravljaj in izpreminjal in tudi mi bi radi vedeli, zakaj je n. pr. namesto besede far postavil besedo pop v to pesem?

Na strani 378 nam dr. Kidrič pove, da rokopisa ni in da nam je pesem znana samo v Levstikovi priredbi. Tudi sam ga navaja na str. 221 v tej priredbi in v smislu načel celotne njegove izdaje, n. pr. de za Levstikov da. Glasi se: